

احکام تعمیرات طلا و جواهر

احکام تعمیرات طلا و جواهر

کم شدن وزن طلا

س ۱۲۲. در هنگام تعمیر طلا (برآق کردن، کوچک کردن و ...) عموماً تعمیرکاران از دستگاه پرداخت یا فرز یا فرچه و یا سوهان استفاده می کنند و این کار باعث ریزش مقداری از طلای مشتری می شود، حکم چنین تعمیری چیست؟ آیا اطلاع داشتن یا نداشتن مشتری از این مساله، تفاوتی در حکم می کند؟

ج. تعمیر فی نفسه اشکال ندارد؛ ولی برآده ی آن را باید به صاحبش برگردانید، و یا از او اجازه تصرف بگیرید.

س ۱۲۳. در تعمیرات طلا، ذرات ریز طلا جمع می شود، آیا تعمیرکار می تواند آن ها را بازیابی کرده و مورد استفاده قرار دهد؟

ج. بدون اجازه ی صاحبان آنها جایز نیست، و اگر صاحبان آنها را نمی شناسد یا به آنها دسترسی ندارد، حکم مجهول المالک را دارد.

س ۱۲۴. اگر تعمیرکار به مشتری بگوید که در زمان تعمیر، مقداری اندکی از طلا ریزش خواهد کرد، و او قبول کند و یا بگوید اشکالی ندارد، آیا این مقدار برای رفع ضمان و استفاده از برآده ی طلا کافی است؟

ج. مجرد آنچه ذکر شد برای رفع ضمان کافی نیست، مگر این که قصد مشتری، اعراض از براده ی طلا باشد.

س ۱۲۵. اگر تعمیرکار طلا در تابلوی مغازه خود عبارتی به این صورت بنویسد «قابل توجه مشتریان عزیز، چون در زمان تعمیر مقداری از طلا ریزش دارد لذا مشتریان حلال کنند» آیا رفع ضمان از تعمیرکار می کند؟

ج. وجود تابلوی مذکور، رافع ضمان نیست.

س ۱۲۶. اگر تعمیرکار طلا هنگام ساییدن و برآق کردن طلا، اشتباهاً بیش از حد معمول، طلا را بساید و این کار باعث ریزش بیشتر طلا شود، آیا ضامن است، و باید به مشتری اعلام کند؟

ج. ضامن است، و باید به مشتری اعلام کند.

شکستن طلا یا نگین در زمان تعمیر

س ۱۲۷. اگر هنگام تعمیر نگین یا طلا، به آن خسارتی وارد شود، آیا تعمیرکار ضامن خواهد بود؟

ج. تعمیرکار ضامن است، هرچند دقت و احتیاط را در انجام کار مراعات کرده باشد.

س ۱۲۸. آیا تعمیرکار می تواند با مشتری شرط کند که در صورت شکستن یا هر نوع خسارتی به طلا یا نگین، ضامن نخواهد بود؟

ج. اشکال ندارد.

تعیین نکردن اجرت در تعمیر طلا

س ۱۲۹. چنانچه قبل از ساخت و یا تعمیر طلا، اجرت ساخت یا تعمیر مشخص نشود، و بعد از انجام کار، مشتری اجرت تعیین شده را نپذیرد، و ادعا کند که گران است، چه باید کرد؟

ج. اگر در عقد اجاره، اجرت مشخص نشود، اجیر مستحق اجرت المثل خواهد بود.^(۱)

پایین بودن عیار لحیم در تعمیر طلا

س ۱۳۰. اگر تعمیرکاری برای جوش دادن طلا از لحیم طلا استفاده کند؛ اگر عیار لحیم طلا پایین تر از عیار خود طلا باشد، آیا این کار اشکال دارد؟

ج. اگر عرفاً غش بر آن صدق نمی کند، اشکال ندارد.

استفاده از لحیم طلا در پلاتین

س ۱۳۱. گاهی تعمیرکار به علت نداشتن لحیم پلاتین، برای کوچک کردن حلقه ازدواج مردانه که از جنس پلاتین است، از لحیم طلا استفاده می کند، حکم استفاده از این حلقه برای مرد و عمل تعمیرکار از نظر شرعی چه حکمی دارد؟

ج. اگر میزان طلای استفاده شده در حلقه پلاتین (به جهت لحیم طلا) به حدی کم است که عرفاً پوشیدن یا زینت به طلا برای مرد صدق نمی کند، اشکال ندارد.

تأخیر در پرداخت اجرت تعمیر

س ۱۳۲. اگر مشتری در پرداخت هزینه ی تعمیر طلا، تأخیر کند، آیا تعمیرکار می تواند جنس را فروخته و اجرتش را از آن بردارد؟

ج. اگر نسبت به هزینه، بین مشتری و تعمیرکار اختلاف است، تعمیرکار حق ندارد مال مشتری را بفروشد، اما اگر اختلافی نیست، و در پرداخت هزینه کوتاهی می کند، تعمیرکار می تواند اجرتش را از جنس بردارد.

گم شدن طلای مشتری نزد تعمیرکار

س ۱۳۳.

الف) اگر طلا یا نقره ای که مشتری نزد تعمیرکار گذاشته است، گم شود و یا دزیده شود، آیا تعمیرکار ضامن است؟
ب) در صورتی که وزن طلا مشخص نباشد، تکلیف چیست؟

ج.

الف) در صورتی که تلف شدن به جهت افراط و تفریط تعمیرکار نباشد، و یا شرط ضمان بر او نشده باشد، ضامن نیست.

ب) در فرض ضمان تعمیرکار، آن مقداری را که یقین دارد، بدهکار است. مثلاً اگر شک دارد طلا ۴

گرم بود یا ۵ گرم، تنها ضامن قیمت ۴ گرم است.

س ۱۳۴. اگر تعمیرکار طلای مشتری را گم کند، وظیفه دارد قیمت آن را بدهد، یا مثل آن را؟ اگر بخواهد قیمت آن را بدهد قیمت روزی که گم شده ملاک است یا قیمت روزی که می خواهد پول طلا را به مشتری بدهد؟

ج. در صورتی که مفقود شدن طلا به جهت افراط و تفریط تعمیرکار نباشد، و یا شرط ضمان بر او نشده باشد، ضامن نیست. و در فرض ضمان اگر طلای مذکور، قیمی باشد تنها ضامن قیمت آن با خصوصیات که دارد، می باشد. و احتیاط آن است که اگر قیمت متفاوت شده است، مصالحه نمایند.

س ۱۳۵. در محاسبه ی قیمت طلای گم شده آیا فقط قیمت وزن طلا محاسبه می شود یا قیمتی^(۲) که می توان طلای مشابه آن را از زرگر خرید؟

ج. اگر طلای مذکور، قیمی است، تنها ضامن قیمت همان طلا با خصوصیات که دارد، می باشد. و اگر مثلی است، ضامن مثل آن طلا است، و باید مثلش را بدهد.

س ۱۳۶. اگر طلایی نزد تعمیرکار مفقود شود، و مثل آن در بازار موجود نباشد، آیا مشتری می تواند بگوید که باید مثل همان طلا به صورت سفارشی برای من ساخته شود؟

ج. در صورتی که مفقود شدن طلا به جهت افراط و تفریط تعمیرکار نباشد، و یا شرط ضمان بر او نشده باشد، ضامن نیست. و در صورت ضمان هم اگر طلای مذکور، قیمی باشد، تنها ضامن قیمت آن با خصوصیات که داشته، می باشد. و مشتری نمی تواند تعمیرکار را ملزم به ساخت همان طلا به صورت سفارشی نماید.

واسطه گری در تعمیر

س ۱۳۷. تعمیرکار بعد از قبول سفارش از مشتری، آن را به تعمیرکار دیگری داده تا مورد سفارش را تعمیر کند، در حالی که نصف اجرت تعیین شده را به او داده و نصف دیگر را خودش برداشته، این در حالی است که تعمیرکار، اول هیچ کاری در مورد تعمیر طلا (مورد سفارش) انجام نداده است؛ آیا این کار شرعاً جایز است؟

ج. تعمیرکار اول، نمی تواند اجرتی برای خود بردارد، مگر این که قسمتی از کار را، هر چند کم باشد، خودش انجام داده باشد.

س ۱۳۸. اگر تمامی مراحل تعمیر طلا توسط شاگرد تعمیرکار انجام بگیرد، این کار شرعاً چه حکمی دارد؟

ج. اگر شرط نشده باشد که تعمیر طلا توسط خود استادکار انجام شود، و تعمیر هم به صورت صحیح انجام شود، اشکال ندارد.

تعمیر طلای مردانه

س ۱۳۹. اگر مشتری انگشتر طلای مردانه جهت تعمیر بیاورد، آیا جایز است که تعمیرکار آن را تعمیر نماید؟ اجرتی که در مقابل این کار می گیرد، چه حکمی دارد؟

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir

ج. تعمیر آن اگر به منظور استفاده مردان باشد، جایز نیست. و اجرتی که در مقابل آن گرفته می شود، حرام است.

۱. اگر بعد از عمل معلوم شود اجاره باطل بوده است، اجیر برای کارش استحقاق اجرة المثل را دارد و همچنین است اگر اجاره به خاطر مغیون شدن یا غیر آن فسخ شود.

۲. قیمت طلا + اجرت ساخت + سود زرگر.